

Novine

G. Milač Šimon, profesor M. 2
M. Sobota

Zvezna ul. 2
Uprava: Marijin List s Kalend. Srca Jezušovoga

Leto XVII. št. 37.

Glasiilo Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Telefon št. 28.

Izhaja vsako nedelo.

CENA: na skupni naslov 25, na posameznoga pa 30 Din. V drugih evropskih državah 75 Din. V Ameriki, Avstraliji z Marijinom listom vred 4 dolare.

Cena oglasov: cm² 75 par, med tekstom 1.50 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 5%—25%. Takso plača uprava, poštino oglašiteo. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Grozna sodba: 4 smrti, 147 let voze.

Poročali smo že od sodne razprave, ki se je vršila v Trsti proti večim Slovencom i Hrvatom. Fašistični sodni zbor je nastopo proti obtožencom jako ostro — nesmileno. Štirje obtoženci: Bidovec, Marušič, Miloš i Valenčič so bili obsojeni na smrt, drugi pa skupno na 147 let žmetne voze. V soboto zajtra so bili na smrt obsojeni streljeni; to se je zgodilo ravno tisti den, kda se je po celoj Jugoslaviji obhajao velki narodni svetek. Grozna sodba ne prestinola samo naših src, nego pišejo od nje tudi inozemski listi, ki naglašajo, da ma naša domovina štiri nove mantrnike, ki so delali za svoje ljudstvo.

Pomenliva izjava vlade.

Preminoči četrtek je mela vlada sejo, na šteroj se je sklenolo, da kotrige vlade izjavljajo:

Da majo samo eden program, ki je objavljen v manifesti Njeg. Vel. krala 6. jan. 1929. i v sklepi kr. vlade dne 4. julija 1930. Oni se zdaj majo za kotrige enotnoga kabineta, osvedočeni, da pravilni razvoj narodnoga i državnoga življenja izključuje v prišesnosti povrnjenje i vpostavitve nekdašnjih strank, ino izjavljajo, da so odločeni, da za naprej politično delujejo samo na toj podlagi i skupno sodelujejo ne gledoč na svojo prvejšo strankarsko pripadnost.

Grozen viher.

Nad varašom San Domingo v Ameriki je preminoči teden divjao viher, ki je porušo do dve tretini varaša. Poroča se, da je viher zahtevao do 5000 človečih žrtev.

Globoka zahvala našim vrlim Amerikancom v Severnoj- Južnoj Ameriki i Canadi!

Pred 17 leti smo začeli izdavati Novine, pred 26 M. List. I na edne, kak na druge smo meli doma premalo naročnikov. Doma se jih je komaj telko zglasilo, ka bi njihova naročnina komaj zadolela za tiskarniške stroške. Vse ovo bi šlo na dug. A naša zadrega neje trpela dugo. Hitro so spoznali naši vrlí rojaki v Ameriki, posebno v Chicagi, S. Bethlehami, Clevelandi pa Bridgeporti naše nevole i so nam priskočili na pomoč s svojim naročilom. Na stotine novih naročnikov nam je prinesla Amerika, naši listi so začeli živeti i cvesti. Pa ne samo naročnino, dobili smo lepo podporo leto za letom od naših gorečih rojakov. Tak smo mogli brez vseh dugov priti do bojne; celo M. List je par sto koron mogo prišparati za samostan sv. Družine.

Bojna nas je raztrgala. Nesmo mogli več do naših pomagačov i dobrotnikov. Prišo je tudi bolševizem, šteri nam je zapleno vse naše liste. Prišle so potem žalostne posledice bojne: strašno siromaštvo. V teh okolnostih je po človeče povedano ne bilo mogoče misliti, ka bi našega maloga naroda mali listi se mogli gordržati. Pa dober Bog i njegova Mati sta nam zbudila velke pomočnike v Severnoj Ameriki, naše dobre rojake, ki so sprejeli našo milo prošnjo i nam prišli z velkov naročninov na pomoč. Plačivali so dozdej vsaki štiri dolare za vse naše liste: Novine, M. List i kalendar Srca Jezušovoga. To ceno smo raztegnoli na celo Ameriko, poleg Severne tudi na Južno i na Canado. Ta bogata naročnina ne nas je toti rešila dugov, šteri so se nagrmadili po bojni pri naših listaj na velke šume, ali pripomogla nam je do največkšega: do življenja. Pomogla nam do toga, ka neso zaspali naši listi, ka je mamo vse pa ka je mamo celo povekšavajoče se i večkrat tudi povekšane kak so bili pred bojom.

Zdaj, kda smo se telko zmogli, ka čeravno v dugaj, a da mamo vüpanje, ka če nas ne ostavijo naši naročniki, v desetih letaj te duge izplačamo, prihajamo k našim vrlim Amerikancom z globokov zahvalov. Zahvalimo se vsem preč. g. duhovnikom za priporočitev i širjenje naših listov. Zahvalimo se vsem našim naročnikom za vngoletno velko naročnino, štero so nam z dobre vole davali i vngokrat šče več kak smo prosili. Smo toti vngogo svetih meš dali služiti ali služili v zahvalo za te naše dobrotnike do zdaj pa bomo odsehmao tudi; ali naj dokažemo svojo posebno zahvalo, smo se odločili, da napravimo eden zahvalen den našim dobrosrčnim Amerikancom i te je dnešnji 14. sept. Križovo. Slovesna sveta meša se bo dnes v Črensovcih služila za vse naše severno-južno amerikske i Canadske naročnike, širitele, žive i pokojne, i za vse njihove drage. V zahvalo to številko njim posvetimo i njim želemo, naj je blagoslov Križanoga v obilnosti napuni, ka do srečni na tom i ovom sveti.

I kda njim to želemo iz globočine našega srca, njim naznanimo, da bo naročnina v novom leti znižana. Bo redna kak za vse druge tak za nje tudi. Kda njim to naznanjamo, je prav lepo prosimo, naj ne zavržejo staroga kraja, kama jih telko spominov veže, naj ostanejo i postanejo vsi naročniki naših listov. Novine, M. List, kalendar Srca Jez. naj so vezalje, s šterim smo zvezani prek morja v čistoj lübezni za stalno! Toplo pozdravljeni vsi dragi naročniki i širitelje v Severnoj, Južnoj Ameriki i v Canadi! Vsem jezerokrat Bog plati za bogato večletno naročnino! Ž njov ste rešili naše liste smrti! Bog vam naj bude plačnik!

Črensovci, 8. sept. na god Marijinoga rojstva.

Uprava — vredništvo Novin, M. Lista i Kalendara Srca Jezušovoga.

„Z vero v Boga za krala i domovino.“

Belgrad je vido že mnogo slavnosti, a tak pomenlive kak preminočo soboto, 6. sept. še ne. To je bio naš največji i najslovesnejši narodni svetek, ki je zbral na stojezero ljudi od vseh strani naše lepe domovine.

Naš lübi prestolonaslednik, Nj. Vis. Peter je meo svoj rojstni den. Drugi pomenlivi dogodek pa je bila zamenjava starih vojaških zastav z novimi jugoslovanskimi. Slavnosti, ki so se pri tej priliki vršile, zavolo pomenkanja prostora nemremo popisati, zato omenimo samo to, ka je bilo najlepše i najpomenlivejše.

V navzočnosti vladarske hiše, vlade, vojaških povelnikov, banov, banških svetnikov, rezervnih oficerov, vojakov i stojezerske vnožice so bile blagoslovljene nove zastave. Po blagoslovlitvi novih zastav so zastavonosci oddali stare zastave i so iz rok Njeg. Vel. krala sprijali nove. Po zročitvi novih zastav je Njeg. Vel. kral nagovoro vojsko. Med drugimi je naglaso:

„Naj bodo nove zastave, štere vam predam, posebi svetlo znamenje vaših polkov, znamenje junaštva i zatrdilo vaše vojaške časti.“

Z verov v Boga za krala i domovino zdignite v najžmetnejših hipaj svoje poglede v nje. Njim ste dužni svoj zadnji dih i svojo zadnjo kaplo krvi. Zdigajte jih visoko i branite jih junaško kak svetinjo, kak čast svojo, v njih je kral i domovina, na njih so ostanki padlih vitezov i zmagovalcov!

S tov zapovedjov i s svojov verov v vaša junaška srca naj vaše polke pod novimi zastavami z božov pomočjov vsigdar sprevaža ta junaška sreča i slava.

Živeli, junaki!

Vojaki i vsi drugi, ki so bili navzoči, so z velikim navdušenjem sprejeli reči Nj. Veličanstva. V srcaj vseh se je vžgala lübezen do novih zastav, do vladara i domovine.

Belgrajske slavnosti ostanejo v nezbrismom spomini, ar so velka manifestacija državnoga i narodnoga edinstva.

Kalendar.

september (30 dni) 38. teden.

dnevi		Rim. kat.	Evang.
m.	tedna		
15	pond.	Nikodem	Nikodem
16	tork	Ludmila	Eufanija
17	sreda	Hildegard	Lamberg
18	četrtak	Tom	Tit
19	petek	Januarij	Sidonija
20	sobota	Eustahij	Fausta
21	nedela	Matej ev.	Matej

Senje: 18. Črensovci, Sv. Benedikt, 16. Ljutomer, Podturen.

Vreme: Po večini vedro.

Vozni red:

Hodoš:

prihod iz M. S. ob 11¹⁴ i 17⁴⁸ vöri
odhod v M. S. ob 6⁰⁶ i 12⁰⁴ vöri

Murska Sobota:

prihod iz Hodoša ob 7⁴⁵ i 13⁴⁰ vöri
odhod v Hodoš ob 9³⁰ i 16 vöri

prih. iz Ormoža ob 9¹², 15⁴¹, 19³⁵, 20⁴⁰ v.
odh. v Ormož ob 5¹⁶, 9²⁰, 14¹⁰, 18⁵⁸ v.

Ljutomer:

prih. iz G. Radgone 5⁴³, 14¹⁵, 19²³ v.
odh. v G. Radgono 8⁴⁰, 15¹⁰, 20⁰⁴ v.

Ormož:

prih. iz M. S. ob 7⁰², 13¹⁰, 16, 20⁴⁸ v.
odh. v M. S. ob 7²⁸, 13⁵⁵, 16¹⁵, 18⁵⁴ v.

D. Lendava:

prih. iz Čak. ob 5¹⁶, 9⁰⁸, 13⁴⁹, 20³⁸ v.
odh. v Čak. ob 5²⁶, 10¹⁵, 14¹⁶, 21 v.

Čakovec:

prih. iz D. L. ob 6²⁵, 11²⁵, 15¹⁴, 22¹⁰ v.
odh. v D. L. ob 4²³, 8⁰², 12⁵⁵, 19³² v.

Murska Sobota

— Šolnine ne bo. Kak smo v zadnjoj številki poročali, de gimnazija mela tüdi peti razred. Šolnine dijaki ne bodo plačivali.

— „Izvestje“. Ravnateljstvo gimnazije je izdalo knigo „Izvestje Drž. realne gimnazije s samoupravnimi višjimi razredi v Murski Soboti.“ To „Izvestje“ podaja na kraci dozdašnja zgodovino gimnazije. Kniga de gotovo zanimala vse, ki so v kakšoj zvezi z gimnazijov, zato jo tüdi priporočamo. Dobi se v Prekmurskoj knjigarni (I. Hahn) i košta 25 Din.

— Simfonični koncert, ki bi se mogao vršiti preminočo soboto v proslavo rojstnoga dneva Njeg. Vis. prestolonaslednika Petra je bio odpovedani v znamenje žalosti nad smrtov obsodpov štiraj Slovincov v Trsti.

Vrši se v soboto, dne 13. sept. ob pol 9. zvečer v dvorani Sokolskoga doma. Poleg orkestra sodelujeta tüdi iz „Grofice Marice“ znana sopranistka ga. Dr. Stojanova i čelist prof. Šedlbauer. Že küpljene vstopnice valajo za te den.

— Rdeča hiša. Hiša Kardošove gospe je od zvüna vglavnom dogotovljena. Pozornost zbüja posebno po rdečoj farbi. Je istinsko posebno za Soboto.

— Premeščene učiteljice. Iz Sobote sta premeščenivi gospodična M. Majerova i Modičova. Prva de šla k Sv. Jürji, druga pa v Puconce.

Slovenska krajina

Par reči mladenkam.

Na Malo mešo sem se slučajno pelao na Tišini mimo R. krčme. Na cesti je stalo do 20 deklin, starih od 16 do 20 let. Čakale so mogoče, da bi se jih kakši gavalerje smilüvali i jih zvali notri plesat. Na takše mladenke sem naletö tüdi že v drugih vesnicaj. To me sili, da par reči napišem za vse mladenke v Slovenskoj krajini, prosim pa, da mi ne zamerijo, če povem malo ostro.

Ne samo meni, nego tüdi vsem drugim razumnim ljudem se pri mladenkaj dvoje vidi najbolje grdo. Prvo je takše postavljanje pred krčmami, kak sem ga začetki opisao, drugo pa, če se da deklina od drugoga pelati na biciklini.

Mladenka, ki rada pomeče po krčmaj prage i brüsi pete na plesiščaj, je pri poštenih ljudih ne v velkoj časti. Vnogo se guči od nje istinskoga i zlaganoga, tak da pomali zgübi vse poštenje i malokda najde dobroga moža. Sploh pa je po mojem mišljenji nekaj ponižüvalnoga se nastavlati i čakati na milost, da se najde gavaler, ki jo zavrti okoli po plesišči. Njedna mladenka, ki količkaj da na svojo čast, ka takšega ne bi smela včiniti.

Ravnotak — če še ne bole — grdo se mi vidi drugo. Kakše veselje more biti v tom, da deklina sedi na biciclinovoj naredi i njoj noge visijo v eden kraj kak dva falata lesa. Nared je trda, tišči jo, tak da so ritonice ne zamerite, da naravnoč povem — čarne, noge njoj zadrevenejo a se denok pela. Poleg toga pa vsevküp še tak grdo zgleda, da bi se človek najraj v drugo stran obrno i debelo plüno.

Obhodo sem že dosta sveta i videlo se mi je, da tevi dve navadi, šterivi sem popisao nigdi nesta tak močno razširjenivi, kak pri nas. Mlidenke, zakaj bi ravno ve mogle biti v tom tali izjema? Brez krčem, plesa i takšega noroga vozarjenja bote vsigdar lahko živele i poštenje mele med ljudmi.

*

Plebanoški izpit. Preminoči teden so se vršili v Maribori plebanoški izpiti. Med drugimi so napravili izpit tüdi gg.: Jerič Ivan, župni upravitelö v D. Lendavi, Rataj Anton, kaplan v G. Lendavi i Safošnik Jakob, kaplan na Cankovi. Vsem trem gospodom iskreno častitamo.

Ka novoga v Belgradi?

Odlikovanje vlade i drugih. Pri priliki velikih slavnosti 6. sept. so bili vsi ministri odlikovani z redom Jugoslovanske krone I. razreda. Odlikovani so bili tudi bani, banski svetniki i mnogo drugih narodnih delavcov.

Banski svetniki pri predsedniku vlade. Preminoči petek je ministerski predsednik sprijao vse bane i banske svetnike. Razgovarjao se je z njimi od vseh banovinskih zadev. G. Predsednik se je duže časa razgovarjao tudi z našimi svetniki, z gg. Faflikom, Benkom i Litropom.

Svetovna politika.

Vogrski minister vmro. V ponedeljek ponoči je naglo vmro podpredsednik vogrskve vlade i socialni

— **Odlikovanja.** Pri priliki zadnjega državnoga praznika so bili v Slovenskoj krajini odlikovani sledeči gospodje: Red Jugoslovanske krone IV. razreda je dobo izdajateo Novin Klekl Jožef, red Jugosl. krone V. r. pa: Baša Ivan, plebanoš v Bogojini, Benko Jožef, župan v Soboti, Faflik Franc, plebanoš v Kančovcih, Krantz Jožef plebanoš na Tišini, Čeh Franc, preds. trgov. gremija v Soboti, Koder Anton, notar v Soboti, Šiftar Karol, evang. düh. v Bodoncih i Litrop Štefan, župan v Turnišči.

— **Velko zbirno** vseh šolskih potrebščin, knjig, zvezkov, šolskih torbic, papira, molitvenikov, raznih tiskovin, i. t. d. dobite po najnižišoj ceni v papirnici MARICA SEVER Dolnja Lendava.

— **Posvečijte svetke.** Od Lipe smo dobili sledeče poročilo: Kda so ljudje prišli v nedelo od meše, se je eden kmet s svojim sinom odpravo kosit. Domo sta prišla na Malo mešo proti večeri. To početje njima je zamerila cela občina. (Ar se v mnogih mestaj vidi, da nešteri ljudje ne gledajo na to ali je „petek ali svetek“, prosimo vse, ki majo količkaj verskoga čüta v sebi, da svetke posvetijo. O. ur.)

Zastopstvo Transoceanika, glavne italijanske linije je v D. Lendavi na glavnoj vulici. ²⁵

— **Poučen izlet.** Petnajset Štrukovčarov, ki so se vdeležili kmetijskoga tečaja, je priredilo pod vodstvom kmetijskoga referenta, g. inž. Wenka iz Sobote v nedelo i ponedeljek zanimiv poučni izlet. Najprle so si v Soboti ogledali šumsko drevesnico, katarsko upravo i zemliško knjigo. Iz Sobote so se podali v Rakičan. Tam so poglednoli Kmetijsko šolo. Potem so šli v Beltince na ve-

minister, dr. Vass Jožef. V nedelo večer se je pripelo iz Egera. Drugo jutro so ga našli mrtvoga. Zadeo ga je boži žlak. Dr. Vass je bio prek 10 let minister i je posebho za delavce včino vnogo dobrega.

Gandhi ne popuisti. Zadnji čas so se vršila med vladov i Gandhijom pogajanja za vpostavljenje mira. Gandijovi pristaši so izjavili, da se mir ne dosegne, ookeč se Indiji ne prizna pravica, da se loči od Anglije i postane samostojna.

Revolucija v Argentini. Pod vodstvom generala Uriburuja se je preminoči petek odigrala revolucija, ki se je končala s tem, da je predsednik Irigoyen odstopo. Odstopiti je mogla tudi vlada. Novi predsednik je postao Uriburu.

Zasedanje D. N. V ponedeljek se je v Ženevi začnolo zasedanje Društva Narodov. Na zasedanji je zastopanih 27 narodnosti.

leposestvo. Nato so se podali v „Prlekijo“. Bili so v Banovcih, Apačaj, v Gornjoj Radgoni, od tam pa so se odpelali v Predanovce. G. referent jim je povsedi vse razkazao. Izletniki so videli dosta novoga i so g. inženeri za dobroto jako zahvalni.

— **„INKA“** dišeča vinovica odstrani zagotovo i hitro vse bolečine reumatizma, zobobola, glavobola. Pri smicanji, prehladi, bolečinaj želodca pomaga „INKA“. Eden glažek z točnim navodilom košta 12 Din. Dobi sea apoteki pri SVETOJ TROJICI v DOLNJOJ LENDAVI.

— **Beltinci.** Dne 18. t. m. razdelijo na veleposestvi tistim, ki so dozdaj prosili, 80 metrov pšenice, štero je pridelala semenogojska postaja.

— **Cement za gnojišča.** Te dni se pričaküvle eden del tistoga cementa, ki je bio obečani gospodarom za vzorna gnojišča.

— **Velki ogen v Petešovcaj.** Dečeta nepremišlenost je pozročila preminoči teden v Petešovcaj ogen, ki je vničo dvema kmetoma vse, ednomi pa štalo i druga gospodarska poslopja. Deca so zakürila blüzi slame ogen. Plamen je švigno v slamo, od tam je preskočo na hišo. Naskori so prihiteli od vseh strani gasilci, a ognja neso mogli taki zatreti. Škoda znaša do 100 jezer Din. — Tüdi ta nesreča opominja stariše, naj pazijo na deco i skrivajo pred njimi špice.

— **Črenovci.** Izobraževalno društvo v Črenovcih bo melo dne 21. septembra ob 3. vüri pop. v dvorani

Našega Doma svoj redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. nagovor, 2. čtenje zapisnika, 3. poročilo odbornikov i preglednikov, 4. volitve, 5. služajnosti. Prosimo vse kotrige, da se zbora punoštevilno udeležijo. Odbor.

Ka novoga v Prlekiji?

Ljutomer. V prvešoj trgovini A. Čeh—Vršič—Herzog je odpro g. Metod Senčar novo trgovino z mešanim blagom i oblačilnico z velikov zbirov raznovrstnih zgotovljenih moških, ženskih, detečih oblek, perila, pletenin, obüvala i vseh drugih potrebščin. Naküpüvale se bodo vsikdar belice, žmočaj, sühe gobe i vsi polski pridelk. i 40 letni obstoj tvrde F. Senčar Mala Nedelja—Ljutomer jamči za solidno postrežbo i je najbolše priporočilo za obisk te trgovine.

Veržej. Rodovniško društvo priredi dne 20. t. m. premovanje rodovniške govede simodolske fajte združeno z rastavov plemenske živine. Nešterne kotrige pri toj priliki razstavijo tudi svinje i perutnino. Na to prireditev vabi imenüvano društvo, ki stopa prvič pred javnost, vse prijatele smotrene živinoreje i ljubitele kmečkoga naroda.

ZA NEDELO.

Po risálaj štirinájsta.

Evang. sv. Mataja vu 6. táli, 24. versüši.

Vu onom vremeni pravo je Jezuš vüčenikom svojim: Nišče ne more dvema gospodom služiti, ár ali ednoga bode odürjavao i toga drugoga lübo; ali de ednoga trpo i toga drugoga zavrže. Nemrete Bogi služiti i mammoni. Zato velim vam; ne skrbte se za düšo vašo, ka bodete jeli; niti za telo vaše, ka te oblačili. Ne je düša več od jestvine i telo od oprave? zglednite se na ftice nebeske; ár ne sejajo, niti ne ženjajo, niti ne správlajo vu škegnje; i Oča vaš nebeski njé hráni. Ne ste vi več od njih vredni? Što pa med vami misléči more pridati k-visokosti svojoj eden lakét? I za opravo ka se skrbite? glédajte polske lelije, kakda rastéjo; ne delajo niti ne predéjo. Velim pa vam, ka je niti Šalamon vu diki svojoj ne bio tak odenjeni, kak edna med etimi. Če pa polsko trávo, štera dnes jeste i vütro se v péč vrže, Bog tak oprávla: o keliko bole vás mále vere? Ne bodite záto skrbilivi govoreči. ka bomo jeli, ali ka bomo pili, ali s kem bomo se odevali? ár eta vsa poganje iščejo. Ár zná Oča vaš, ka eta vsa potrebüje. Iščite záto prvo Kralestvo bože i pravico njegovo; i eta vsa se vam pridájo.

Vse šolske potrebšćine i knjige se dobijo v trgovini
Hahn Izidor v Murskoj Soboti.

Nove zastave izročene.

Nove Jugoslovanske vojaške zastave, štere so sprejeli poveljniki polkov v soboto v Belgradi iz rok Njeg. Vel. krala, so bile v nedeljo izročene posebnim polkom. Nove zastave so bile vseširok sprejete z velikim navdušenjem. Veličasten je bil sprejem posebno v naših vekših varašaj: v Ljubljani, Maribori, Celji itd. K sprejemi so se zbrali cerkveni, vojaški i politični predstavniki kak tudi zastopniki društev i velke vnožice ljudstva.

Sprejem novih zastav je bil povsedi velka manifestacija za jugoslovansko edinstvo, kde se je narod navduševal za visiki kraljevski dom i za svojo lepo domovino.

Razgled po domovini.

Misijonski kongres v Ljubljani. V soboto se je v stolnoj cerkvi sv. Mikloža slovesno začel sedmi mednarodni akademski misijonski kongres. Pokroviteo kongresa je zagrebečki nedpüšpek dr. Bauer. Pri otvoritvi so bili navzoči tudi papov nuncij msgr. H. Pellegrinetti i več drugih püšpekov. Na kongres so prišli zastopniki iz Polke, Francije, Belgije, Švice i Nemčije.

SPORT.

Pred velikim številom občinstva je priredil sportni klub Mura v Murskoj Soboti svojo prvo kolesarsko dirko na progi M. Sobota—Gederovci—M. Sobota. Orožništvo i redarstvo je skrbelo za red, tak da se je tekma vršila brez vsake nezdode.

Prvi je bil g. Makovec Marko, Lukavci, ki je vozo progo (20 km) v časi 35 min. 48 sek. Dobo je lep srebrn pokal S. K. Mure. Drugi je prekoračo cil Belec Josip Ljutomer

v časi 36 min. 2 sek. Tretji Jug Josip M. Sobota v časi 36 min. 49 sek. Drugi je dobo lepo žepno vüro tretji pa cigaretno dozo. 4. Pojbics Viktor M. Sobota, 5. Zej Zlatko Murska Sobota, 6. Paurič Franc M. Sobota, 7. Makovec Viktor Lukavci, 8. Koler Wily M. Sobota, 9. Mlinarič Franc, 10. Cof Franc.

Tenis.

Tenis sekcija S. K. Mure je odigrala dne 6. in 7. t. m. dve tenis tekmi. Prvi den proti Slovenskomi tenis klubu Ptuj, drugi den pa proti Tenisu klubu Radkersburg. S. K. Mura je obakrat zmagala proti Ptuj 5:1 proti Radkersburgi pa 5:2. Rezultati so sledeči: Sakotnik (Ptuj) — Nemezc L. (Mura) 5:7, 7:5, 8:6, Nemezc J. (Mura) — Pavšin (Pt) 6:3, 6:3, Kardoš (Mura) — Borovsky (Ptuj) 6:2, 6:4, Peterka (Mura) — Meglič (Ptuj) 6:3, 6:0, Nemezc J. Kardoš — Sakotnik, Pavšič 2:6, 6:3, 7:5, Nemezc L. Czvetko — Borovsky, Meglič 8:6, 12:10.

Nemezc J. — Berger (Rburg) 7:5, 6:2, Nemezc L. — Genur K. (Rburg) 6:3, 6:4, Heiter P. (Rburg) — Kardoš 6:1, 3:6, 7:5, Heiter H. (Rburg) — Lovšin 6:1, 6:0, Peterka — Fuchs (Rburg) 6:1, 6:3, Czvetko — Vogler (Rburg) 6:4, 3:6, 6:4, Lovšin, Peterka — Fuchs, Vogler 6:2, 4:6, 6:3.

Horvat Anton iz Žižkov:

Življenje prekmurških Slovincov v Ameriki.

Prekmurški Slovinci so raztepeni po vseh Združenih državah ameriških. Največ jih je v Chicagi, Clevelandi, Bridgeportu, Steeltonu itd. Tu skrbijo za svoje telovno i duševno življenje, pa tudi vnogo skrbi obračajo za svoje domače v starom kraju, štiri so jako veseli, če dobijo od svojih dragih iz Amerike pisma pa šče včasih kakšo pomoč v penezaj. Vnogo je pa pali takših družin, ki niti pisma ne dobijo cela leta, da bi bar znali, kak se njihovim kaj godi. Kelko sinov i hčeri se poslavla od domačih s skuzami v očaj i obečavle, da se jih nikdar ne spozabi i da bo na gosci pisao, gda pa ta pride, te pa če duže redkej piše i nazadnje popunoma henja s pisanjom.

Gda štiri v Ameriko pride, ga naši stari pajdašje z veseljom sprimejo, njemi vse pokažejo i ga spravijo v delo. Naše delavce vseširok radi majo, ar radi delajo i hitro vse zarazmijo. Delajo največ po fabrikaj včasi zamazani, kak Črnci, tak da se komaj spucajo, gda pridejo iz fabrike. Neštérni morejo šče po nedelaj dela-

ti. Zaprva so naši ljudje delali v štalaj pri konjaj, raztepeni po celoj Chicagi, tak da so nanč ne znali eden za ovoga. V štalaj je tudi jako slabo delo zavolo slaboga zraka. V štalaj so navadno tudi spali i si tam sami kühali, ednok eden, drugo pa drugi. Tak jim je falej vün hodilo. K sv. meši so tudi vsigdar ne mogli vsi iti, nego so se menjavali. Leta 1912 so začnoli delati pri motoraj, v takzvanih garažaj. Tam so delali skoro samo po noči, tak da so po dnevi spali. V nedeljo, gda so prišli od dela, so se včasi spravljali k sv. meši. To ponočno delo je neštérnim jako naškodilo i so mogli zapustiti takše delo.

V začetki, gda so naši ljudje se prihajali, je šče ne bilo slovenskih družin, pomali so si pa tudi družine spravili, tak da jih je zdaj že dosta. Majo lepa stanüvanja, lepa pohištva, parkete v sobaj itd. Vnogo je pa tudi sirmakov, ki žmetno preživljajo celo družino. Neštérne pohajajo gosti betegi, da vse peneze potrošijo na doktore, drugi pa slabo zaslužijo zavolo male plače, v vnogih mestaj more mož sam skrbeti za celo družino itd.

So tudi takši, ki radi čtejo knjige. Neštérne družine rade majo No-

Za kühnjo.

Krühova župa. Primeren falat domačega krüha zrežemo na kocke i ga v masti ocvremo. V drugoj laboški ocvremo narezani lük. Kda je lük že žuti, k njemi siplemo ocvreti krüh i vsevküp še malo časa cvremo. Na vse to vlijemo meseno župo. Župo osolimo, malo zaprpramo i narežemo notri malo kolbasov. Da bo župa malo gostejša, se lahko potere v njo par belic.

Breskvín lekvar. Napravi se na sledeči način: Olüpane breskve siplemo v laboško i denemo na ogen. Med kühanjom jih neprestano mešamo, dokeč ne zavrejo. Potem jih taki skoz sito zmüzgamo. Nato damo kcoj teko zmenjenoga cukra kak je zmüzgane župe. To mešanico tak dugo kühamo — neprestano mešamo — dokeč se tak ne zgosti, da v debelih kapljaj kaple z žlice.

Dijaško polje.

Odbor S. K. A. D. Zavednosti sklicuje dne 15. sept. ob 2 pop. anketo, na kateri bomo razpravljali o društvenem delovanju. Vabljeni so tudi starešine. Anketa se vrši v Martinišcu. Neržima t. č. predsednik.

vine i Marijin list. Komaj čakajo, gda pride ta. Dosta je pa tudi takših, šterim se te štiri dolare predosta vidi dati za dobre liste, če ravno bi je vsakši lahko plačao. Dober list je ne predragi, kakšteč daleč pride, posebno pa šče, če pride iz staroga kraja.

Prekmurški Slovinci so bili v začetki skriti med Amerikanci i drugimi narodi. Bili so mirni, bojazlivi, zdaj se pa že bole kažejo, ar že bole poznajo amerikanski-angleški jezik. Leta 1918 so ustanovili društvo Sv. Križ, potem društvo Sv. Ane, Sv. Ivana i Sv. Martina. S tem so stopili v stik z drugimi društvi. Društva majo večkrat kakše sestanke, gde majo razna predavanja, večkrat tudi priredijo razne predstave, igre itd. Neštérna društva majo redno vsakši mesec sv. obhajilo. Mamo tudi svoj pevski zbor pri cerkvi sv. Štefana. Društvo sv. Križ je 1. 1923. stopilo vkrej od cerkve sv. Štefana i pristopilo k hrvackoj cerkvi. V začetki so neštérni dühovniki hodili po mestaj za svojimi ovčami, da bi stopili v njihovo faro. Tak so rešili vnogo düš, ki so bile v nevarnosti zavolo slabe pajdašje. Tak sta delala pokojni Plej Ivan z Črensovec s tudi pokojnim plebanošom Sojar Antonom.

Življenje naših v novom sveti.

Kelko Novin i Marijnih Listov hodi v Severno Ameriko?

129. V S. Bethlehem jih hodi 25, v Bridgeport 30, v razne kraje 8, v Chicago 66 komadov. Pripomnimo,

da M. Listov hodi samo 114, kajti v S. Bethlehem jih je samo 15 komadov naročenih.

Što so širitelje naših listov v Severnoj Ameriki?!

Z velikov gorečnostjov širijo naše liste sledeči gospodje: v Chicagi Denša Ivan i Horvat Števan; v S.

Bethlesemi preč. g. Horvat Egidij, plebanoš; v Bridgeportu pa preč. g. Golob Mih. plebanoš.

Kelko Novin i M. Listov hodi v Canado i Jüžno Ameriko?!

V Canado hodi 17 Novin i 16 M. Listov. Če premislimo, ka na vno-ge stotine mamó tam naših lüdi, je to število skoro teliko kak nikaj. Tem vekše hvale vredni so zato tisti naši domačini, ki so tüdi v tujini postali naši naročniki.

V Jüžno Ameriko hodi 20 Novin i telko M. Listov. V Urugvay trije falati, v Argentino pa 17. Širiteo v Argentini je Žlebič Jožef. Od Jüžne Amerike ravno to moremo praviti kak od Canade. Hvala tistim, ki so naročniki, a malo se jih zanima za domači kraj.

Zakaj je zdaj menje naročnikov v Ameriki kak prle?

Negda smo meli dosta več naročnikov za naše liste. Po boji je teh število spadnólo i tak moremo praviti, ka kaple od dneva do dneva. Zrokov za to nazajdenje je več. Prvi i najpoglavitnejši zrok je pozabitev staroga kraja. V novoj domovini si stvorijo vnogi družine, štere, posebno deca, že nikaj ne vejo od domovine oče i matere. So pravi Amerikanci, šteri prav niti slovenski ne vejo. Potem pride pretrgatev zvez s starim krajom po smrti domačih. Oča, mati, brat, sestre postanejo pokojni. Ne nikoga, ki bi pisao več v novi svet. Poznanstvo vmerje, rodbinsko vezalje je pretrgano, zato pa tüdi pretrgana nit s starim krajom. Ne vleče ga več čtenje iz staroga kraja, ar nema več na nikoga misliti.

Zrok je tüdi v tom, ka v starom kraji se premalo brigamo za naše izseljence. Mi bi mogli meti več zanimanje za naše lüdi; mogli bi pozvedavati, kak se njim godi i je spodbujavati na lübezan do staroga kraja. Ali dostakrat mamó samo telko časa, da napišemo pismo „za peneze“ v Ameriko k svojim, drügo njim pa voščimo. Ne čüdo zato, če oni mlačni postanejo do domačega ognjišča. Bodimo odkriti, ka je tak malo naročnikov v Ameriki, smo krivi največ mi domači, ki svoje tam prek mamó. Če bi njim mi naračali naše liste, bi držali zvezo ž njimi i neštete bi obdržali na pravoj poti. Naši listi so kak nekša kontrola nad tistimi, ki so se odtrgali od nas. Če te kontrole ne, ne čüdivajmo se, če zajdejo dostakrat na pota, štera so žalostna i mamó čaren konec. Ne moremo zato zadosta prositi naše domače, naj naročijo i plačajo za vse svoje v tujini naše liste. Kak smo pisali, bode se

cena za Ameriko znižala. Zato pa iz tiste šume, ka dobite od svojih bodisi iz Severne, bodisi iz Jüžne Amerike ali Canade, plačajte to malenkost. Sto i jezerokrat vam bo te dar poplačani z lübeznostjov, štero ohranijo naši listi pri vaših do vas v tujini.

Je pa ešče eden žalosten zrok, zakaj kaple število naročnikov v Ameriki. To je pokvarjenost, štera se je naselila v srci nešterih naših izseljencov. Známó, ka je večina naših dobra. Ali eden precejšnji deo se jih pa pokvari i pogübi. O kak žalostna izküstva mamó od toga. Kak angelje dobri so šli od nas z živov verov, trdnim vüpanjom v Boga i z gorečov lübeznostjov do njega v tujino i prišli so nazaj oropani vseh teh božih, neskončno vrednih kinčov — ali pa brez Boga blodijo po širnóm sveti, brez Boga i brez poštenja pa čakajo svoj prežalosten konec. A toga smo največkrat krivi mi domači! Glavni namen nam je predostakrat samo to, naj naš samo dosta zasluži. Čeravno zgübi vero i jakostno življenje, nato ne mislimo. Pa zgodi se nam tüdi predostakrat tak, kak se je židovom zgodilo. Tejsó Kristuša križali, ka ne bi njim Rimlani vzeli dežele; pa zgodilo se je ravno naopak: zgübili so Boga i domovino tüdi. Tak se prevnogokrat zgodi i nam: naš zgübi vero i Boga pa nam tüdi nikaj ne pošila, zapravi vse z nerednim i nepoštenim življenjom.

Od naših naročnikov hvala dobromi Bogi, to ne moremo praviti. Ti so ostali verni do svoje vere, do svojega lüdstva; ostali pošteni, delavni, trezni, skrbliivi, ka so na veselje amerikanskoj oblasti, njihovim dühovnikom pa nam vsem tüdi. Bog daj, ka bi te naše reči predramile

vse naše lüdi i bi je napotilo uredništvo naših listov, ka bi za vse svoje te naročili. Bog daj, ka tak bode!

Dühovniki v Ameriki.

Naši lüdje mamó samo ednoga domačega dühovnika, ki jih oskrblava i to so preč. g. Horvat Egidij, rodóm iz Bogojine, ki oskrblavajo düše naših izseljencov v S. Bethlehem. Pred njimi so bili tüdi domačini, Veren Klement rodóm iz Sobote, oba iz reda sv. Frančiška. Čeprav ne domačini, vendar kak da bi bili, skrbijo, kak dobri očevje za naše lüdi povsod dühovniki, predvsem pa v Bridgeportu preč. g. Golob M. i Anselm Murn v Chicagi. Po drüгих kraja pa skrbijo za nje dühovniki tistih cerkev, v štere zahajajo. Ali tak veró neso mogoči ti našim pomagati, kak se njim pomaga tam, kde mamó svoje cerkve, kak v Bridgeportu, S. Bethlehem i Chicagi. Ti g. dühovniki i njihovi predniki so zidali cerkve za naše lüdi: v Chicagi na čast sv. Števani, v Bridgeportu na čast Križi Jezušovomi i v S. Bethlehem i na čast sv. Jožefi. Naš narod je pri toj zidavi pokazao, da ga žive zaistino prava vera, štera v djanji kaže svojo globočino, v djanji aldova za božo čast i rešenje düš. Ta živa, vse v lübezni obimajoča vera je zidala tüdi katoličanske šole v S. Bethlehem i v Chicagi, kde sestre včijo deco ne samo znanosti, nego ka je največ vredno, poštenoga krščanskoga življenja, kda je odgajajo v pravóm krščanskóm dühi kak je Marija svojega Jezuša odgajala.

Naš narod se je pred dobrimi 30 leti začno seliti v Ameriko. Z dolnjega kraja je prvi šó neki Ritlop Števan iz Žižkov. Bog njemi düšo zveličaj, je že pokojni. Za njim so prišli nešteti z črensovske fare, potom z Polane, Hotize i nazadnje iz celoga kraja. Vsi so šli v Chicago. Iz gornjega dela Slovenske Krajine so si pa vzeli pot v S. Bethlehem. Sledkar so se pa raztepli na več mest v Ameriki kak Cleveland, Pittsburg, Millwauke, Detroit, Steelton itd. V začetki so služili samo po štalaj v Chicagi, ali v rüdaj i so bili raztepeni i izpostavljeni vnogim nevarnostim. O. Kazimir Zakrajšek so meli prvi veliko brigo na srci, da so je spravili bliže k cerkvi i da so družine spravili vküp. Mož, žena i deca so prišli vküp iz staroga kraja, življenje zakonsko je postalo sveto, bližina cerkve je ohranila vero vsakomi i tak je prišlo blagostanje za naše lüdi po

dühovniškom prizadevanji: opomogli so se i pomogli so tudi svojim domačim v starom kraju. Pa kak so delali g. Zakrajšek v Chicagi, tak so delali drugi dühovniki v drugih mestaj. Vnogo dela, prevnogo trüda so prenosili, cele noči so nešetokrat žrtvü-

vali dühovniki i žrtvüjejo še zmirom, naj samo ohranijo naš narod na dobroj poti i naj se v vrednosti pomore. Naj njim plača dober Jezuš lübezen, štero nosijo do naših ovčic z vernostjov i zavüpanjom naših lüdi, njihovih ovčic!

Naši bivši širitelje!

Da so prle tak lepo napredüvali naši listi, se mamó zahvaliti našim dobrim širitelom. Vnogi so že pokojni, drugi so se v stari kraj nazaj odselili, a njihov spomin ostane v zgodovini naših listov z zlatimi literami zapisani. Najlepše jih pa zapiše večni sodnik, ar so širili njegovo čast i diko, kda je ta bila v največjoj nevarnosti. Širitelje naših listov v Ameriki poleg više omenjenih zdajšnjih so bili sledeči:

S. Bethlehem: Dravec Alojz, Ružič Imre, Gregorec Andraš, Škraban Jožef, Gomboc Ivan, preč. g. Kovač Louis, Veren Klement.

Alegheny: Bajzek Jožef.

Louisville: Serec Alojz, Gujman Števan.

Bridgeport: Camplin Ivan, Dominko Jožef, Žalik Matjaš, Kavaš Andraš, Sobočan Jožef, Bohneč Mihal, Markoja Marija, Benkovič Jožef.

Chicago: Gjura Jožef, Žerdin Jožef, Tompa Števan, Düh Ivan, Ciglar Ivan, Ros Matjaš, Plej Ivan.

Baltimore: Serec Anton, Cipot Jožef.

New-Brunswick: Gjürek Treza.

Dughesne: Števanec Števan.

Steelton: Černela Števan, Benkovič Matjaš, Küčko Janoš, Horvat Števan.

Stillwater: Gomboši Andraš.

Millwauke: Casar Janoš.

Maurer: Puhan Števan.

Treeman: Grah Mihal.

Pittsburg: Ropoš Gabriel.

Širitelje so bili tudi tisti, ki so na svoj naslov po več falatov naših listov sprejemali i drugim ta davali. Ne bomo jih imenüvali, ar dosta jih je. Za dobro delo, štero so včinoli se njim i vsem našim širitelom iz globočine zahvalimo. Želemo pa edno: daj nam dober Bog dosta širitelov v Ameriki, Canadi i Jüžnoj Ameriki, ka pridejo naši listi do vsakoga našega človeka. Naj vsem našim lüdem prinesejo mir i blaženost i blagoslov, pa vse naj obdržijo na dobroj poti! Vsi naši v Severnoj, Jüžnoj Ameriki i Canadi bodite toplo pozdravljeni po naših listaj!

polnejšo gospodarsko organizacijo; najprej zadrüništvo.

Za dansko zadrüništvo je pomembno, da prevladüjejo produktivne (pridelüvalne) i blagovne zadrüge, medtem da pri nas v Sloveniji prevladüjejo kreditne zadrüge, posojilnice.

Produktivne i blagovne zadrüge obsegajo dvetretini vseh zadrüg. Vsaka kmetija je včlanjena pri kakšoj nabavnoj zadrugi i skoro vsaki posestnik je kotruga dveh produktivnih (pridelüvalnih) ali vnovčevalnih zadrüg.

Ar Danska goji predvsem govedorejo, stojijo na prvom mestu mlekarske zadrüge. Te so omogočile razvoj svinjereje, ta pa je zahtevala i omogočila klavniške zadrüge. Ugoden razvoj mlekarn je vodo k ustanovitvi izvoznih zadrüg za zmočaj. Zadrüge majo v rokaj tudi trgovino z belicami i drugim kmečkimi pridelki.

Najznamenitejše so mlekarske zadrüge, zato si jih malo ogledajmo. Dansko mlekarstvo je bilo še pred kakimi 60 leti na jako nizkoj stopnji, ar so Danci prvotno pridelüvali velke vnožine žita i ga izvažali. Kda pa je nastopila Amerika s svojim žitom, so Danci spremenili smer svojega kmetijstva: postali so živinorejci, predvsem mlekari. Žive živine danski kmetje zavolo zapornih odredb uvoznih držav neso mogli dugo izvažati, zato so spremenili način živinoreje. Začnoli so izdelüvati zmočaj i mesne izdelke. Prvotno so kmetje gojili mlekarstvo vsaki zase, ar pa neso meli zadostnoga uspeha, so ustanovili mlekarske zadrüge. Začetek danskih zadrüžnih mlekarn je na siromaškoj Jütlandskoj zemli. Tam je okoli leta 1880 nastala prva mlekarska zadruga. Ar je dobro uspehovala, so se kmetovalci zgenoli tudi v drugih pokrajinaj. V desetih letaj so si ustanovili okoli 800 zadrüžnih mlekarn. Kotrüge so mogle prekdati vse mleko, ka se ne porabilo doma. Mleko je mlekarna preiskala glede vnožine maščobe, kisiline, pa tudi čistoče i po tom plačala. Posneto mleko je vrnila. Z vrnjenimi posodami je dobo kmet tudi listek, ki je kratko obsegao izvid i primerne nasvete.

Da zboljšanje kakovosti mлека so začnoli ustanavlati govejerejska društva i od leta 1895 naprej tudi društva za kontrolo mleka. Leta 1900, po kratkih 20 letaj, je bilo na Danskem že 1559 mlekarn, povprečno v vsakoj župniji po edna, od teh je 1029 to je $\frac{2}{3}$ zadrüžnih. Dnes je razmerje za zadrüžne mlekarn še ugodnejše: leta 1927 je bilo med 1660 mlekarnami 1373 zadrüžnih mlekarn, to je nad 82%: zadrüžne mlekarn majo 87% vseh krav mlekarič.

Naročnina na novo leto! Jako važno! Vsi prečtite!

V Ameriko: Severno i Jüžno kak i v Canado bode naročnina za Novine, M. List i kalendar samo dva dolara. Teva dva dolara se pa moreta naprej dolplačati!

Prosimo naše širitele, naj stopijo na delo že zdaj i začnejo nabirati to naročnino za novo leto!

Prosimo vse naše domače, ki majo svoje v Severnoj ali Jüžnoj Ameriki i Canadi, naj voščijo teva dva dolara za liste svojim!

Uprava Novin, M. Lista i Kal. Srca Jez. v Črensovci.

Vzor kmečkoga gospodarstva.

Svetovno gospodarstvo je v krizi. To se vidi najbolje iz toga, da svetovna trgovina celo pri največjih svetovnotrговskih narodaj nazadüje. Tak je padla svetovna trgovina, predvsem izvoz v Zedinjenih državaj Severne Amerike, na Angleškom, v Nemčiji, Franciji, Italiji i Japonskoj letos za okroglo 10%. Važno izjemo pa tvori mala kmečka državica Danska, štera je svojo trgovino s svetom, posebno izvoz, zvišala za 13%. Za

svoje sorazmerno ugodno gospodarsko stanje celo v današnoj dobi se ma Danska zahvaliti svojimi izbornomi zadrüžništvi, ki je najbolje razvito i najpopolnejše na celom sveti. To zadrüžništvo pa sloni na močnoj podlagi Kmečke zveze: Kmečka zveza, ki je danske kmete združila za sküpen nastop v stanovskih i gospodarskih zadevaj, je svoje kotrüge vzgojila i spodbüdila tudi za najpo-

Večina mlekarских zadrug je že 30 let združena v „Odbor za mlekarško statistiko“, ki vsako leto objavlja uspehe združnih mlekarň do najmenših podrobnosti. Voditelji mlekarň so organizirani v posebnoj strokovnoj zvezi; za naraščaj skrbita dve mlekarški šoli; skupno deluje v mlekarških zadrugah okroglo 5000 ljudi, teda 3—4 v vsakoj zadržnoj mlekarňi. Krona v razvoji danskoga mlekarškoga zadržništva je zadržni izvoz

žmočaja. Zadruga za izvoz zmočaja so se mogle ustanoviti komaj te, kda so zadržne mlekarne zamogle poslati na svetovni trg zadostno vnožino dobrega zmočaja. Zadrug za izvoz zmočaja je 11, ki so zadržene v posebnoj zvezo. Mlekarne, ki se priključijo kakšoj izvoznoj zadrugi, se morajo za 1 leto zavezati, da bodo dobavljale veš zmočaj, ki ga pridelajo. Izvoz je tak razvit, da so Danci v tom pogledi prva država na sveti.

Poleg izvoza zmočaja stavijo Danci zadnji čas veliko vüpanje v izvoz sira.

Ali ne bi mogli slovenski kmetje nekaj podobnoga doseči za svoje vinogradništvo i sadjarstvo? Posebno za štajersko sadje je svetovni trg še odprti, a ne bo dolgo odprt, če ga v najkračijem časi ne izkoristimo. Podlaga je dana z našima zadrugama: „Osrednja Vinarska zadruga“ i „Sadjarska zadruga“ v Maribori.

JEDINI SLOVENSKI ZAVOD BREZ TÛJEGA KAPITALA JE VZAJEMNA ZAVAROVANICA v LJUBLJANI, Dunajska cesta 17.

Sprejema v zavarüvanje:

1. Proti ognji: a) za raznovrstne izdelane stavbe kak tudi stavbe med časom zidanja, b) vse gibajoče blago, pohištvo, zvone i spodobno; c) polske pridelke, zrnje i krmo.
2. Zvone glaže proti razpoki i prelomi.
3. Sprejema v živlenskom oddelki zavarüvanje na doživetje i smrt, dečinski herb, dale penzijska i ljudska zavarüvanja v vseh spremembaj.

Zastopniki v vseh mestih i faraj. Glavno zastopstvo za Slovensko Krajino pri upravi NOVIN v ČRENDOVICIH, štera potom svojih širitelov i drugih pomočnikov, šterih imena bomo objavili, ide vsem na roko. Javite se pri njoj i dobite vsa pojasnila brezplačno!

ŠTEFAN LAZAR:

KRALJICA ESTERA.

Povest po zgodbi iz Sv. pisma.

Ozrl se je na palačo in srce se mu je napolnilo še z večjo žalostjo. Zakaj je zaprt iz one zlate hiše, katere največji kras je njegova nečakinja Hadassa, Benjaminova roža?

Ubog Jud tam nima prostora! Zakaj preganja Gospod Izraela? Kdaj preneha pokanje njegovega biča, ki seka tisoč nevidnih ran na Izraelovo ljudstvo, ki je ponižano do tal.

Na zemlji imajo srečo le lopovi, oni, katerih orožje je smeh. Ki s ponižnim smehljajem zakrivajo svojo hudobno dušo in preko zlomljenih src svojih tovarišev lezejo do prestola. Amana je Darijev sin še bolj odlikoval! Amana, tega lopova in nesramneža! In na kraljevo povelje mora vsakdo upogniti kolena pred lopovskim dvorjanikom, ki je tako hudoben, da niti ni človek!

O, Mardohej, Jairov sin je rešil Kserksu življenje in glej, niti ne sme stopiti v ono palačo, katere gospod je Kserkses! Kralj je v spomin na srečno rešitev mnogim podelil sijaj in časti tudi takim, ki niti vedeli niso, zakaj so jih dobili, le on ni dobil ničesar, na njegovo veliko zaslugo je gospodar sveta pozabil.

Hadasse se je spomnil, Abigalove hčere in v dnu duše se je zbudila tiha nevolja. Zakaj ne reče kralju, da je zunaj neki človek . . . Dozdeva se, da sijaj in krasota, slava in moč umori v srcih sorodnikov celo resnično, dobro ljubezen, ali če je tudi ne zamori popolnoma, jo vendar tako zmanjša, da je komaj nekoliko večja od nič.

Ne! Estera je modra in ve, kaj dela, samo da njena ura še ni prišla, ki mu prinese pravo radost. Čaka, potrpežljivo čaka, ker pisano je, da Gospod ne zapusti pravične duše in da pravičnega ne zadene

nobeno zlo, brezbožniki pa bodo polni garij . . .

Potolažil se je.

Ozrl se je proti vratom. Čuvaji so se zabavali, veselo smehljali. Med njimi je bil tudi Iranos, Lidijec, katerega je ljubil, ker mu je često izkazal kako dobroto. Šel je k njim in jih je pozdravil.

— Mardohej, kako ti gre?

— Hvala . . .

— Kaj je novega v mestu?

— Pravijo, — ne vem, ali je res — da je Šahazgaz umrl.

— To je res.

— Kako? Saj sem ga še predvčerašnjim videl!

— V dveh dneh človek lahko tudi stokrat umrje, a niti enkrat ne more vstati od mrtvih, posebno ako tako umrje, kakor Šahazgaz.

— Pravijo, da . . .

— Da, Kserkses ga je pobil.

— Zakaj neki? — se je čudil Mardohej. — Lastnoročno?

— Da, z lastno sveto roko.

— In zakaj?

— To mi že ni znano, — je dejal tiho vojak, — le toliko sem slišal, da je nekaj rekel o bivši kraljici. Ni bila resnica. In Kserkses se je tako razsrdil, da je pograbil buzduvan z diamantnimi zvezdami in je z enim udarcem ubil zahrbtnega maršala.

— Pst, tiho! — je mrmral drugi vojak.

— Saj govorim dovolj glasno, no in četudi kdo sliši? Jaz le hvalim Kserksovo moč in pravičnost. Da, tako je bilo.

Mardohej je plašno majal z glavo. Tretji vojak se je nagnil k tovarišem:

— Kako neki se počuti Kserkses, ko stanujeta v palači dve kraljici!

— Samo ena je kraljica!

— Katera?

— Estera. Vasti več ni kraljica. Le iz usmiljenja je tu, reva, radi sinčka.

— Včeraj sem videl kneza Pulu. V vrtu palače je tekal z ono srnico. Kako ljubkega tovariša ima v igri!

— Bog ve, ali se obe ženi prepirata?

— O ti! Kako moreš misliti kaj takega. Saj sta obe ko eno srce!

— Res. Pravijo, da sta vedno skupaj in živita ko goloba.

— A Vasti ne sme iti pred kralja.

— Revica.

— Bolje je, ako ne govorimo o stvareh, ki se tičejo osebe kraljev, ker se nam lahko zgodi ko Bigtanu in Teresu.

— No, ta dva sta jo izkúpila!

— In zakaj neki ju je dal Kserkses obesiti?

— Tega nikdo ne ve. Povedati bi mogel to le kraljev tajnik, ki je Bigtanovo in Teresovo zgodbo vpisal v tajno knjigo.

— Toda ta molči ko riba.

— In kdo je postal prvi nadzornik Ženske hiše? — je vprašal Mardohej.

— Hatak. Toda Kserkses je sedaj omejil oblast maršalov.

— Bimbura je imel veliko srečo!

— Oni evnuh?

— Da. Karigalzu je bil odstavljen in Bimbura je postal prvi evnuh.

— Po kaki zaslugi?

— Kdo ve.

— Mogoče, da je bil pri velikem duhovnu, da bi mu z nadnaravno močjo pomagal!

Smejali so se.

— Ti veruješ v njo?

— Kako ne!

— O, ti čarovniki! Veliki sleparji so. Niti toliko jim ne verujem . . .

In Inaros, Lidijec, je pokazal na nohet.

— Prave čudeže delajo.

— Ali si jih videl?

— Ne. Toda slišal sem.

— Kaj?

— To da je neki čarovnik odrezal goski glavo, truplo je razrezal na kose, vso kri ji je izpustil, potem pa je molil in je gosko z eno besedo oživil . . .

— O, ti!

— Sveta istina. Mnogi so videli. Goska je vstala in lepo gagala.

Nemogoče!

— Slišal sem to o nekem egiptovskem duhovniku Dedi. Dozdeva se, da te pravljice romajo po svetu! Mardohej, kaj rečeš ti?

— Jaz verujem. Naš očak Abraham je na primer . . .

Zareklo se mu je.

— Ab-ra-ham? Kaj si ti Jud?

Priznati je moral.

— Niti vedel nisem.

In Lidu se je poznalo, da je prijateljstva konec.

— No kaj je delal Abraham? — je vprašal drugi vojak.

— Imel je neki dragi kamen in je z njim ozdravil vsako bolezen . . .

— Odkod veš?

— V izraelskih svetih knjigah je zapisano.

Iz palače se je slišal glas trombe.

— Aman, njegova visokost prihaja! — je rezko naznanil klicar. — Na kolena!

Prikazal se je Aman, Agageus Aman, sin Hammedase, z dvignjeno glavo, ošabno. Kraljev prstan se je slepilno bliščal na njegovem prstu. In na kolena so padli celo vojaki in so ga tako pozdravili v smislu kraljevega ukaza.

— Visokost, bodi pozdravljen!

Povišani sin Hammedase je ošabno gledal proti nebu, a je itak nekaj opazil . . .

Mardohej je prekrižanih rok stal pod bikovsko glavo.

— Hej?

Presumljivo ga je gledal.

— Kdo si, ti potepuh?

Mardohej mu je brez najmanjšega strahu gledal v oči.

— Jairov sin.

— Jud?!

— Da.

Že itak divji Aman je še bolj podivjal.

— Ti Jud, ali ne poznaš kraljevega ukaza?!

— Poznam.

Vojaki so se tresli.

— Poznaš?! In ne poklekneš pred menoj?

— Ne.

Aman je skoraj zatulil:

— Poklekni!

— Ne!

Proti nebesom je pokazal:

— Le pred Bogom in pred njegovim zemeljskim namestnikom, kraljem poklekнем, pred drugim, pred teboj ne!

Aman Agageus je postal zelen od jeze in je zakričal vojakom:

— Ubijte ga!

Vojaki so se vsuli na Mardoheja.

— Ali . . . čakajte!

Spomnil se je namreč, da je to oni Mardohej, ki je rešil kralju življenje.

— Jud!

— S pestjo mu je žugal.

— Za to je tvoja smrt premajhno zadoščenje.

Obrnil se je in se vrnil v palačo.

— Nesrečnež! — je zaklical Inaros.

Mardohej je dejal:

— Človek ne pride do moči z brezbožnostjov; pravičnega pa ni mogoče premakniti iz mesta.

XXIII.

Naredba zoper Jude.

Bilo je trinajstega Nizana. V judovskem delu mesta je vladal obup. Mardohej je strgal oblačila, se oblekel v žalno opravo in je kar tekel proti kraljevi palači.

— Inaros!

— Kaj želiš?

— S kraljico bi rad govoril.

— To ni mogoče.

Odtegnil se je od njega.

— Prosim te, pojdi, ker bodo morda mislili, da sem tvoj sokrivec . . .

Mardohej je sklenil roke.

— Prosim, pokliči vsaj Artembarea.

— Ravno sedaj je šel od doma.

— Potem Hataka!

— A zakaj?

— Kraljici hočem nekaj sporočiti . . .

— Kaj praviš? Potom takega gospoda? In kraljici?

(Dalje.)

Za naše male.

ŠT. VOGRIN:

Prvi tobak.

Dnesden že skoro vsaki človek kadi, zavolo toga de dobro znati kak se je spravo te prvi tobak na zemlo.

Ednok pred vnoigimi sto leti je eden vrag svojim pajdašom to pravo:

„Jaz idem na zemlo med ljudstvo i sebov vzemem edno zrno tobakovoga semena pa jo tistomi dam za povanje, s šterim se najprle najdem.

Kak je vrag na zemlo prišeo, se je najprle z ednim sirmakom najšeo. Da njemi zrno s sledečimi rečmi:

„To semen vzemi i posejaj. Da vün pride i de rastlina z njega, te jaz nazáj k tebi pridem i te opitam za ime te rastline. Če ne boš znao, — te s sebov vzemem.“ V tom megnjenji ga več nindri ne bilo.

Sirmak vzeme semen i je posadi. Vün pride i raste, ali ime te rastline nišče ne ve.

Pride vrag i pita sirmaka:

„No človek, že znaš ime te rastline?“

Ne vem, dragi gospod vrag. Odpustite mi, ve to jaz ešče pogruntam.

Dobro je, — pravi vrag — zdaj ednok ti ešče odpustim. Ali da drugoč pridem, moraš znati, inachi si zgubleni.

Vrag odide, sirmak se žalosti

vsaki den bole. Žena ga pita: „Ka se žalostiš dragi moj mož?“

— Njaj me, ti mi tak nemreš pomočti.

— Samo povej, ka pa či ti pomorem. — Tak dugo ga je žena spitalavala, da njoj je povedao.

— No vidiš, dragi moj mož, pravi njegova žena, — za toga volo se ti je škoda žalostiti, ar ti jaz lahko pomorem. Napravi na dvorišči dosta blata i na dale zavüpaj na mene.

Sirmak človek napravi dosta blata, žena se sliče i se skobaca v blati, potom ide v hišo i z blazine perje vün pusti i se v nje leže. To se je vse na njo zgrabilo. Bila je kak edno strašilo.

Z hiše ide vün i med dverami se sreča z vragom. Beži taki proti toj razstlini. To vidi vrag i se prestraši, da to strašilo ešče to lepo rastlino pošamla, spotere. Začne kričati:

„He, he človek kde si! Odženi to strašilo, ar ešče spoklači te lepi tobak.“

Vrag se je zagučao. Naš človek pa je veseli gratao, ar je že znao ime té rastline.

Vraga je sram gratalo i poparjeno je odšajtrao. Od tistoga časa vsaki pozna tobak tak sirmak kak bogatec. Razširo se je po celom sveti, ne zaman, da je prvo semen od vraga dobleno.

odišli, se odpravi odvetnik z veselim srcem v kuhinjo. Ali v kuhinji ne bilo niti enoga purana, ar so kmetje vsi vküp prinesli samo enoga purana v mesto i je vsaki odvetniki samo pokazo purana, dao njemi pa nieden ne svojega, nego so vsivküp meli samo ednoga, a šče toga so si odnesli v krčmo, kde so ga spekli i pojeli.

Pri zdravnikih. „O, že vidim... Dobro... Povejte mi, gospod, ali dobro spite?“ — „Kak bunda.“ — „Kakši mate tek?“ — „Izvrsten. Jem kak vuk.“ — „Hm, ali kaj pijete?“ — „Kak žuna.“ — „E! Ali ne čütite včasi kakih slabosti?“ — „Jaz? Nikoli. Močen sem kak bik.“ — „Mogoče mate včasih moten vid?“ — „Nikdar. Vidim kak tiger.“ — „Ali mate kda težke noge?“ — „Ne. Tečem kak zavec.“ — „No, potem Vam nemrem drugoga svetüvati, nego da pitate kakšega živinozdravnika.“

AGRARNE ZADEVE

Odobritev pogodb, štere so se sklenile po zakoni od fakultativnoga odküpa agrarne zemle. Uradni list od 28. augusta je prineso odredbo ministra za kmetijstvo, s šterov se spremeni odobritev pogodb. Po toj odredbi, štero je izdao minister dr. Frangeš 8. aprila pod številko 20409/V a. se odredi sledeče:

1. V severnih krajaj naše države (naš kraj je tüdi severni) se od agrara višešnja zemla more dati za naselitev i to v prvoy vrsti domačim ljudem, ki so blüzi tiste občine, kde je višešnja agrarna zemla, potem pa tüdi delešnjim občinam iz banovine. (Pri nas skoro ne takše zemle, ar je večina naših siromakov še premalo dobila).

2. Vse pogodbe, štere so se sklenole med veleposestnikom i agrarnimi interesenti, ki so *prostovolno* küpili agrarno zemlo, se odobrijo na banskoj upravi i ne več na ministerstvu. Nemajo pa banske uprave prava pobirati 10% za kolonizacijo, to de nadale pobiralo ministerstvo; potem nemajo prava banske uprave dovoliti, da se küpleno odtüji i to ka se odtüji, se sme z dovolenjom banskih uprav tüdi obremeniti. Pred desetimi leti pa se ne sme odtüjiti to je odati drugomi küplena agrarna zemla.

S. Žemlič, Dokležovje. Odposlano 3. sept. **Bakša F. Gardinovec.** Bodete doznali, kda se začne. Za penez volo se pravočasno javite.

Poštenoga hlapca

za domače i polsko delo išče NEMEŠ VINCE iz Tešanovec. Plača po dogovori. Slüžba se lahko taki nastopi.

VGANKE.

Predzadnja številka. Rešitev sta poslala I. Gjuran Gomilice i I. Bedič Budinci. Nagrado (Moj mali Hlaček) dobi Gjuran

Zadnja številka. Rešitev:

1. Sedmero dece.
2. Misijonar.
3. Štrti dobi jajce s skledov vred.
4. Adam (zemla je bila njegova mati.)
5. Kakršno seme seješ, takšno žito boš žel.

Novo vganke:

1.

	A	
A		O
	S	
J		Č
	Z	

 Slovenski pregovor.
Poslala Marija Horvat, Vančavas.
2.

	O. Gril	
	Stična	

 Ka je te mož?
(Poslao M. Botjak, Petanci.)
3.

i	r	i				
r	e	p				
a	v	i	e	d	p	i
l	i	a	b	m	z	n
i	p	g	e	o	o	n
i	m	r				
a	k	v				
i	s	c	ž	a	o	l
o	j	š	j	a	e	l

 Slovenski pregovor.
Poslao: Št. Vogrin, Rakičan.

4.

u	d	+	k	n	+	v	o
r	d	+	p	a	+	v	r
z	o	+	e	n	+	i	n
+	i	i	+				

 Za koga je te pozdrav.
Poslao M. Botjak, Petanci.

5.

Pavel C. Zorko

 Ka je te mož?

Poslala Celec Irma, M. Sobota.

Za nagrado damo knigo z dvema povestima: „Vest in zakon“ i „Strici“.

Za smeh.

Znorili so ga. Fiškališ je vodo pravde za več kmetov. Ednok jih pride devet k njemi, da bi zvedeli, kak je s pravdami. Da ne smejo priti prazni, to so kmetje dobro znali i zato so s sebov prinesli purana. Prvi s puranom v naročaj se predstavi odvetniki; te ga prijazno sprejme, da njemi zahtevano pojasnilo i njemi veli, naj da purana v kuhinjo. Drugi pride s puranom pred odvetnika i opravi isto; pride tretji, štrti do devetoga, vsaki s puranom v roki i vsakoga napoti odvetnik s puranom v kuhinjo. Kda so tak opravili svoj poseo, i

Kmečka zveza za kmečke haske.

Kmečka zveza v Maribori je po svojem predsedniku Šerbineki predložila bani spomenico, v šteroj govori od kmečkih zadev. Da bo vsaki vido, kak se Kmečka zveza briga za kmečki stan, v par številka objavimo celo spomenico. — Spomenica se glasi:

„Vaše blagorodje gospod ban!

Načelstvo Kmečke zveze si dopušča Vam predložiti naslednjo željo našega kmečkoga ljudstva:

I. Občine:

a) Določilo zakona od narodnih šol, štera nalaga kmečkim občinam obveznost davati učitelom stan odnosno stanarino i kūrjavo, pomeni 50-100 %-tno ali šče vekšo povišanje dozdašnjih njihovih proračunov. Toga bremena kmečke občine nemrejo zmagovati; vej že vnoge občine dozdašnjih šolskih dajatev neso mele s kem pokrivate. Če ostane pri tom, da se zakonsko določilo gledoč na nove šolske dajatve občin izvršuje, se morejo občine ali do glave zadužiti i same sebe vničiti ali pa svoje občane pognati na boben.

Prosimo, da se ta obveznost, kak tudi nagrade verovučitelov znova odvzeme z rame kmečkih občin.

b) Naše občine so sad domačih razmer, svojevrstne uredbe slovenskoga ljudstva, v davni nastale iz gospodarskih, političnih i socijalnih potreb njegovih.

Zato se naj spremembe v obsegi občin izvršijo samo tam, kde to zahtevajo krajevne potrebe i v kelko dopuščajo krajevne možnosti. Posebno se naj za obsed občin ne jemle določeno število prebivalcov, nego naj se poštevajo krajevne razmere. Če so velke občine prikladne za strnjene, jezero ali več stanovalcov brojče lüdske naselbine: v Sloveniji po večini takših velikih naselbin ne, nego je vnogo menših vesi i raztepenih hiš s posestvi. Njih združitev v več jezero prebivalcov obsegajočo občino bi pomenila velikanske neprilike za prebivalstvo i za občinsko poslovanje kak tudi podražitev občinske uprave. Velke občine zahtevajo veliko upravo, ki povečuje upravne stroške, med tem da zdašnje male i srednje občine shajajo s primeroma jako malimi upravnimi izdatki, znašajočimi 5—15% njihovih dohodkov. Zvün toga menše občine med prebivalstvom zbujajo več zanimanja za javno zadevo, pritegajo več državljanov k javnomi deli i jih potom občinske edinice zgajajo za najvišišo, državno skupnost i njene interese.

Krajevnim razmeram v Sloveniji najbole odgovarja zdašnja jako praktična cerkvena razdelitev po faraj, ki bi bila najboljša podlaga tudi za vreditev občin. Zato predlagamo: Obseg občin naj se v splošnom krije z obsegom far. Takša vreditev bi bila najpripravnejša za prebivalstvo, najležejša za poslovanje pa tudi najfa-lejša. (Dale.)

Gospodarstvo

Nagrade za plemenske biki.

Da se dobri starejši biki kem duže ohranijo za pieme, je določila kr. banska uprava za srez Murska Sobota 34 700 Din kak vzdrževalne nagrade. Priznale so se nagrade sledečim bikorejcom:

1.) Ia nagrada po Din 1500: Legen Mikloš Noršinci i Uprava veleposestva Gornja Lendava.

2.) Ib nagrada po Din 1.400: Benko Josip Murska Sobota.

3.) II. nagrada po Din 1.200: Uprava veleposestva Rakičan, Benko Josip M. Sobota, Obal Franc Moščanci, Celec Janez Gorica, Kühar Janez Puconci, Serec Janoš Kupšinci, Kovač Jožef Prosenjakovci, Hari Mihael Selo.

4.) III. nagrada po Din 1000: Legen Mikloš Noršinci, Vukan Franc Markišavci, Benko Josip Mačkovci, Barbarič Gregor Sebeborci, Lepoša Štefan Puconci, Kološa Janez Puconci, Podlessek Kata Sodlišinci, Škraban Alojz Strukovci, Obal Eugen Pertoča, Kovač Jožef Prosenjakovci, Kühar Jožef Tešanovci, Hari Janez Križevci, Pocač Jožef Domanjšovci, Gabor Roman Hodoš.

5.) IV. nagrada po Din 500: Mesarič Štefan Bakovci, Titan Janez, Černelavci, Benko Franc Veščica, Flisar Kolman Tišina, Büček Mihael Serdica, Bencik Jožef Mlajtinci, Banfi Matija Krnci, Varga Aleksander Središče, Fartelj Franc Tešanovci, Luthar Štefan Križevci i Lanjšček Štefan Vel. Dolenci.

Srez D. Lendava je dobo za nagrade 18.200 Din. Kak se je ta šuma razdelila, nam še ne znano. S podeljenjom nagrad je banska uprava pokazala veliko zanimanje za živino-rejo.

Rodovniški odsek v Vučoj gomili. V nedelo, dne 31. augusta se je ustanovo v Vučoj Gomili rodovniški odsek kmetijske podružnice M. Sobota. Pred gostilnov Antalič se je vršo ogled živine. Lüdje so prignali nad 100 krav, od šterih je bilo sprejetih v rodovnik 62. To je lepo število, ka kaže, da je tam dosta lepe živine. Po pregledi krav je g. inž.

Wenko razložo, kak trbe voditi mlečno kontrolo. To je največša naloga, ki jo mora vsaka kotriga točno izvršavati. Po kratkom, zanimivom predavanji je sledio občni zbor. V odbor so zvoljeni: predsednik Antalič Vincenc, podpredsednik Cigüt Janez, tajnik učiteo Skrebinc Franjo, blagajnik Antalič Janez, odbornik Horvat Stefan.

Prihod švicarske živine. V tork se je pripelalo na postajo v Soboti pet lepih švicarskih bikov i edna švicarska krava simodolske fajte. Živino so odegнали v Kmet. šolo v Rakičani. Eden bik i krava ostaneta tam, druge pa dobijo rodovniški odseki.

Dobra letina v državi. Kmetijsko ministerstvo je izdalo poročilo od stanja letin. Po poročilaj kmetijskih oddelkov posameznih banovin, je v teki druge polovice junija žetev večinoma že končana. Po ocenitvi bo letošnja žetev prinesla: Pšenice 24,223 371 metrov, ječmena 4,187.000, žita 2,428.458 i ovsa 2,414.000 metrov. V primeri z lanskim letom so rezultati sledeči: žita 15.65% več, ječmena 1.65% več, ovsa 31.15% menje, pšenice 6.31% menje.

Cene:

Penezi (11. septem.): dolar Din 56.—, Argentinski peso Din. 21, šiling Din. 7 90, lira Din 2'90, pengō Din 9'80, marka Din 13'37, urugvajski peso Din. 50, frank Din. 2'20.

Živina: biki, jünci i telice Din. 8—9 (jako debeli Din. 10), krave Din. 3—5, teoci Din. 14—15.—, svi-nje Din. 14.—.

Zrnje: pšenica stara Din. 180, nova Din. 180; žito staro Din. 130, novo Din 130; oves Din. 150—165, kukorca D. 170, krumpli Din. 50, ajdina Din. 150, proso Din. 165, lenovo seme Din. 350. novi grah 3 D.

Pošta uredništva.

M. Botjak, Petanci. Za poslano najlepša zahvala. Pomali vse pride na red. Š. Vogrin, R. Potrpljenel Prostora je malo, zato ne mogoče dosta objavlati. S. K. Polana. Novica je prekesno prišla, zato nemremo objaviti. Igrali ste 15. avg. zdaj je pa že 14. sept.

Ugodna zamenjava.

Za 10 kio lenovoga semena dam 2 litra tikvenoga olja. Za 10 kio repičnoga semena pa 3 litre repičnoga olja. L. POLLAK, Cankova.

Vajenca z bolše hiše taki sprime BANFI JOSIP gostilničar v Murskoj Soboti. 2

ZAVEDNI KMETJE, OBRTNIKI TRGOVCI I DELAVCI NALAGAJO SVOJE PRIŠPARANE PENEZE VARNO
pri **KMEČKOJ POSOJILNICI v MURSKOJ SOBOTI.**

CERKVENA CESTA ŠT. 5. ČEK. RAČ. 15229. V LASTNOJ HIŠI (PREK OD BIROVIJE.)

KMETJE TA KASA JE VAŠA, ZATO SE JE POSLUŽUJTE I JO TUDI PRIPOROČAJTE DRUGIM. HRANILNE, VLOGE SPREJEMA OD VSAKOGA NA HRANILNE KNIŽICE ALI TEKOČI RAČUN INO JE OBRESTUJE NAJBOLŠE. — HRANILNE 5,500.000 DIN. ZA TE VLOGE JE PA DOBROGA VLOGE ZNAŠAJO DOZDAJ PREK 50,000.000 DIN. POSOJILA DAVLE NA POROKE (KEZEŠE), TABULACIJO I TUDI NA TEKOČI RAČUN NA VEČ LET, NA DUŽNA PISMA, PO NAJNIŽIŠOJ OBRESTNOJ MERI. — RENTNI DAVEK OD PENEZ PLAČA POSOJILNICA SAMA. — KMETJE, OBRTNIKI, TRGOVCI I DELAVCI, NE SMETE SE SPOZABITI S TE KASE, ŠTERA PODPIRA V STISKI NAŠE LUDSTVO. — PRIDITE V SVOJ DOM, KDE TE POSLUŽENI PO SVOJ VOJI.

Poljčanski pesek

za kamnoseke, fasade, betonska dela, posipavanje potov, i. t. d. dobavlja M. ŠUMER Poljčane. 1

Sprejemem vajenca

iz dobre krščanske hiše TKALČIČ JOŽEF, mizarski mojster Nedelica. 2

Oda se lepa hiša

gorice, sadovnjak, pa nekaj šume. Cena se zve pri KUMPARIČI na Razkriži p. Štrigova, Medjimurje.

Tri mizarske pomočnike

sprejme taki KUTAŠŠI EUGEN mizar v Bogojini. 2

Drva

bükova, kalana i okrogla prima so na odajo pri JURIJ PEVEC Roginskaporca 42. pošta Pristova via Grobelno Dravska banovina.

K odaji hiša

v Murškoj Soboti v Slovenskoj vulici, ohranjena v dobrom stani. Hiša je pripravna za trgovino. Več se pozvedi v PREKMURSKOJ TISKARNI. 4

Razglas.

Občinski trgovski prostori v obč. hiši 66/a v Šalovcih se z vsemi prireditelji — dne 30. sept. 1930. predpoldnom ob 10 vuri na lici mesta oddajo na javnoj dražbi v zakup za dobo 5 let od 1. aprila 1931. do 31. marca 1936.

Izklicna cena 2800 — Din.

Reflektanti morajo vložiti pred dražbov 5000. — kavcije i zvün toga z merodajnimi (verodostojnimi) svedočanstvi dokazati, da so premožne osebe.

Dražbeni pogoji so na razpolago i na ogled vsaki čas pri občinskem županju. Za občino:

3 ŽUPANEK obč. župan.

Trgovski lokal (prostor)

eden ali dva v najlepšem kraji Lendavske ceste se da z ren- de. Naslov v PREKMURSKOJ TISKARNI. 1

Sprejemem učenca,

kak pikolo iz bolše hiše, ki je pošten i zaneslivi. Za obleko more sam skrbeti, drugo dobi pri meni. Potne stroške plačam sam.

Što sprejme mesto, se naj obrne na Prekmurško tiskarno v M. Soboti ali naravnoč na mene.

1 FRANJO VRATARIČ, restaravter Zlatar-Bistrica.

Betege pri svinjaj

zabranite, če jim dodenete konči dvakrat na teden

MASTELIN

Svinje se bodo dobro redile i postanejo debele. Mastelin dobite v vseh trgovinaj i apotekaj. 11

Kmetje čtite?

Što še ne čüo, da umetna gnojila najbole zagvüšajo dobro letino? Nücajte jih! 1

V BELTINCIH v trgovini BRUMEN MARTINA dobite **SUPERFOSFAT** najbolše umetno gnojilo.

Z ärende se dá

TRGOVINA

pri cerkvi. Naslov pove PREKMURSKA TISKARNA v Murškoj Soboti.

Nova

AUTOTAKSA

vozi vsak čas i v vsako smer.

SOLIDNE CENE!

JURIJ SURIČ, MURSKA SOBOTA

Lendavska cesta 22. 2

Prva stalna

najvekša i najfalejša

zaloga z

zidanimi pečmi

i ploščami

za šteditnike

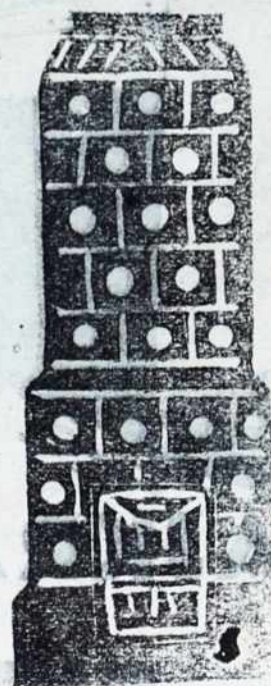
(Kachel für Sparherd)

raznovrstne kvalitete v

velkoj izbiri

se nahajajo

v trgovini galanterije i železnine

GUSTAV DITTRICH-a
v MURSKOJ SOBOTI.

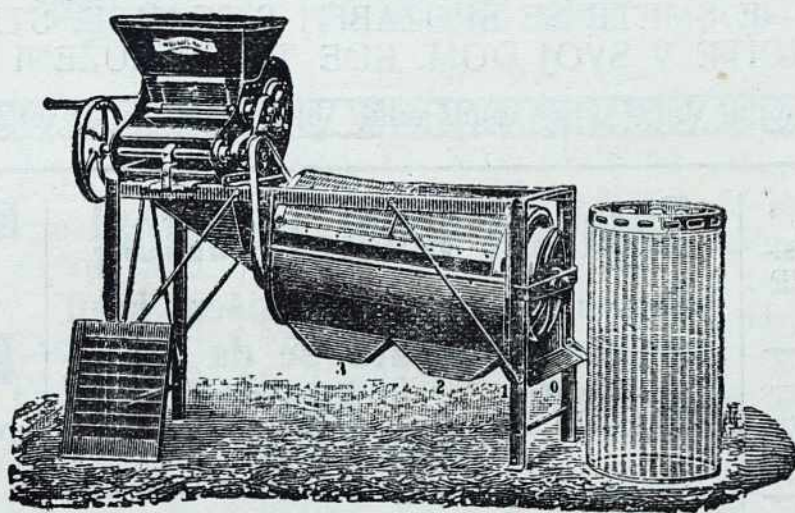
POLODELSKI MAŠINI KAK:

MAŠINI ZA SEJANJE, — TRIJERJI, — TRIJERJI TUDI TAKŠI, KI SILJE NA 4 TALE RAZTALAJO, — SLAMOREZNICE I REPOREZNICE, — PREŠE I MLINI ZA GROZDJE

so prišli dva vagona i se lahko ogledajo hrez obveze na kúp i vsaki den pri

ČEH & GÁSPÁR v MURSKOJ SOBOTI.

Vsi mašini se dobijo na rate na eno ali dve leti, takisto se dobijo mlatilni mašini, motori itd. ali pa inači pod jako ugodnimi pogoji.

Nadale se dobi tudi tam:

Vse vrste umetnoga gnojja to je Tomažova žindra, Superfosfat, kalijova sol, apne dušik, Nitrofoskal, Čilski soliter itd. po najnižjih pri večšem odjemi po originalnih fabričnih cenaj.

ČEH & GÁSPÁR

trgovina z
mešanim blagom

MURSKA SOBOTA.

Navigatione Generale Italiana
(GENERALNA TALIJANSKA PLOVITBA - GENOVA)

**GLAVNO ZASTUPSTVO
ZAGREB ZRINJEVAC 16.**

**NAJKRAĆI I NAJBOLJI PUT
IZMEDJU
EUROPE I AMERIKE**